

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/23-11836
Otsuse kuupäev 14.11.2023
Komisjoni koosseis Mihkel Kivisalu

Tarbija
Kaupleja FPL Trading OÜ (14948621)

Tarbija nõue Ostusumma tagastamine.

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.
2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija edastas avaldusega alljärgneva informatsiooni:

"Soetasin 6. septembril 2021 mybot.ee lehelt varstolmuimeja Proscenic P11. Vähem kui aasta hiljem lõpetas toode töötamise - see lülitas end peale 10 sekundit töötamist ise välja ning andis särtsu. Kirjutasin sellest müüjale 12. augustil 2022, misjärel paluti aku kontrolli saata. Inimlikel põhjustel venis toote tagasisaatmine ning 9. augustil 2023 võtsin uuesti ettevõttega ühendust, andes teada, et panen toote neile nüüd enda poolt tee. 21. augustil 2023 sain ettevõtte poolt kirja, mis ütles, et aku ei ole enam töökorras ning kuna sellel on 1-aastane garantii, pean ostma uue aku. 24. augustil 2023 konsulteerisin tarbijate nõustamise telefonil konsultandiga (+372 620 1707, kell 11:12) ning seejärel andsin ettevõttele kirjalikult teada, et ma soovin mittetöötava aku asendamist. Ettevõtte ei olnud sellega nõus.

Kaupleja ei ole teavitanud mind, et toote peamisel komponendil (aku) on 1-aastane garantii. See ei ole kirjas kaupleja kodulehel toote all, ega arves lingiga saadetud kasutusjuhendis."

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja komisjoni menetluse käigus seisukohta ei esitanud, kuid varasemalt on tarbijale selgitanud, et toode jõudis aasta pärast teavitamist kauplejani ning teavitamise ajal oli tarbija juba 1a kasutanud toodet. Täiendavalt märkis kaupleja, et "Lisan veel paragrahvi numbri, mida

tarbijakaitse mulle ütles - § 222 (lõige 6). Te teatasite meile robottolmuimeja veast 12.08.22 ja masina saatsite meile 9.08.23. Terve aasta oli vahel. Tarbijakaitsest öeldi, et see pole kuidagi mõistlik aeg."

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Menetluses kogutud tõendite ja ütluste põhjal leiab komisjon, et tarbija avaldus ei kuulu rahuldamisele. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Võlaõigusseaduse § 208 lg 1 sätestab, et asja müügilepinguga kohustub müüja andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ülemineku ostjale, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu. VÕS § 208 lg 4 kohaselt on tarbijalemüük asja müük müügilepingu alusel, mille puhul tarbijale müüb vallasasja müüja, kes sõlmib lepingu oma majandus- või kutsetegevuses. Poolte vaheline leping vastab tarbijalemüügi tunnustele VÕS § 208 lg 4 tähenduses. Tarbija ostis kauplajalt varstolmuimeja.

Esitatud tõenditest nähtub, et vaidlus on müüdnud asja lepingutingimustele mittevastavuses (VÕS § 217) ning kas kauplaja vastutab asja mittevastavuse eest (VÕS §-id 103 ja 218) ja kas puudusest teavitati õigeaegselt sh anti asi üle õigeaegselt. Müügilepingu alusel ostjale üleantava asja puhul on müüja vastutuse esmaseks eelduseks asja mittevastavus lepingutingimustele (VÕS § 217 lg 1-2).

Et tarbijal oleks õigus tugineda asja lepingutingimustele mittevastavusele, on tarbijal kohustus kauplajat puudustest teavitada (RKO 2-14-37663/54). Asjas kogutud materjalidest nähtub, et tarbija teavitas kauplajat probleemist 12. august 2021 ehk ca 1 aasta pärast asja soetamist e-kirja teel, kuid tarbija andis asja 9- augustil 2023 ehk ca 1 aasta hiljem.

Riigikohus selgitas 14.03.2019 otsuse nr 2-17-1937 p-s 16, et müügilepingu rikkumiseks on muu hulgas see, kui müüdnud ese ei vasta lepingutingimustele (st on puudusega), mh ei ole vähemalt keskmise kvaliteediga (VÕS § 77 lg 1, § 217). Müüja vastutab müüdnud asja puuduse eest eelkõige siis, kui on täidetud järgmised tingimused (vt mh Riigikohtu 30. septembri 2015. otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-100-15, p 21): · puudus oli olemas riisiko ülemineku ajal ostjale (VÕS § 218 lg 1); · puudus ei tulenenud ostjast (VÕS § 101 lg 3); · ostja ei teadnud lepingu sõlmimise ajal puudusest ega pidanudki teadma (VÕS § 218 lg 4); · sõlmitud ei ole müüja vastutust piiravat kokkulepet või ei saa müüja sellele tugineda (VÕS § 221 lg 2); · ostja on teatanud puudusest müüjale mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta puudusest teada sai või pidi teada saama, v.a kui teatamata jätmine on mõistlikult vabandatav (VÕS § 220 lg 3), puudus tekkis müüja tahtluse või raske hooletuse tõttu (VÕS § 221 lg 1 p 1) või kui müüja puudusest teadis või pidi teadma, kuid ei avaldanud seda ostjale (VÕS § 221 lg 1 p 2).

Eeltoodust tuleneb, et müüja vastutuse tekkimisel puudustega toote müügi eest on üheks vältimatuks tingimuseks mh ostja kohustus teatada väidetavast puudusest müüjale mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ostja puudusest teada sai või pidi teada saama. VÕS § 220 lg 1 on sätestatud, et ostja peab teatama asja lepingutingimustele mittevastavusest müüjale mõistliku aja

jooksul pärast seda, kui ta asja lepingutingimustele mittevastavusest teada sai või pidi teada.

VÕS § 220 lg 3 esimesest lause kohaselt ei või ostja asja lepingutingimustele mittevastavusele tugineda, kui ostja ei teata müüjale lepingutingimustele mittevastavusest õigeaegselt. Avalduse kohaselt teavitas tarbija kauplejat probleemist 12. august 2021 ehk ca 1 aasta pärast asja soetamist e-kirja teel, kuid tarbija andis asja 9- augustil 2023 ehk ca 1 aasta hiljem.

Müüja leiab vastuses, et ostja minetas õiguse viidata müügieseme väidetavale puudusele kuna ei andnud asja õigeaegselt koos puudusest teavitamisega üle.

Selle kohustuse rikkumise korral ei või ostja asja lepingutingimustele mittevastavusele tugineda, v.a kui teatamata jätmine on mõistlikult vabandav (VÕS § 220 lg 3), puudus tekkis müüja tahtluse või raske hooletuse tõttu (VÕS § 221 lg 1 p 1) või kui müüja puudusest teadis või pidi teadma, kuid ei avaldanud seda ostjale (VÕS § 221 lg 1 p 2) (vt Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 14. märtsi 2019. a otsus tsiviilasjas nr 2-17-1937/52, p 16). Mõistlik aeg puuduse avastamise ja müüjale teatamise vahel sõltub puuduse iseloomust. Ilmest puudusest peab ostja müüjale üldjuhul teatama kohe pärast asja enda valdusse saamist, kuid sellisest puudusest, mille avastamine eeldab asja kasutamist (varjatud puudus), peab ostja teavitama müüjat siis, kui tal oli mõistlik võimalus puudus avastada (nt sõidukiga proovisõit teha) (vt ka Riigikohtu 12. juuni 2006. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-50-06, p 19; 10. oktoobri 2018. a otsus tsiviilasjas nr 2-14-37663/54, p-d 13-14).

Samas praegusel juhul tuleb arvestada ka seda, et koos puudusest teavitamisega tuleb toode ka kauplejale üle anda.

Arvestades tuvastatud asjaolusid, ei andnud ostja mõistliku aja jooksul asja üle ning puudusest teavitamine oli puudulik. Seetõttu ei või ostja VÕS § 220 lg 3 tulenevalt väidetavale lepingutingimustele mittevastavusele tugineda. VÕS § 220 näol ei ole seejuures tegemist formaalse sättega, vaid paragrahviga, mis sätestab põhimõttelised nõuded õiguskindluse tagamiseks. Võlaõigusseaduse kommenteeritud väljaandes II (P. Varul, I. Kull, V. Kõve, M. Käerdi, K. Sein, Võlaõigusseadus II, lk 113) märgitakse VÕS § 220 kommentaarina, et paragrahvi peamine eesmärk on tagada, et müüdnud asja puuduste üle peetavad vaidlused lahendataks võimalikult ruttu pärast vastava puuduse ilmnemist. See väldib esmalt tõendamisraskusi, teisalt aitab tagada müüja õigustatud huvide kaitse. Mida rohkem aega möödub puuduse ilmnemisest ja mida hiljem müüjat väidetavast puudusest teavitatakse, seda keerukam on vaidluse korral puudusega seotud asjaolusid tõendada ning ka müüjal võib osutuda võimatuks enda kaitseks tõendite esitamine olukorras, kus tegelikku põhjust on keeruline välja selgitada.

VÕS § 222 lg 6 sätestab, et ostja kaotab õiguse nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist, kui ta ei nõua seda müüjalt üheaegselt teatega asja lepingutingimustele mittevastavuse kohta või mõistliku aja jooksul pärast teate esitamist, välja arvatud juhul, kui müüja käitumine on vastuolus hea usu põhimõttega. Arvestades, et ostja andis alles ca 1 aasta möödudes toote üle pärast puudusest teavitamist, siis on tegemist ebamõistliku ajaga ning ostja on kaotanud õiguse nõuda asja parandamist või asendamist.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu

/allkirjastatud digitaalselt/